

Štiavnické vrchy

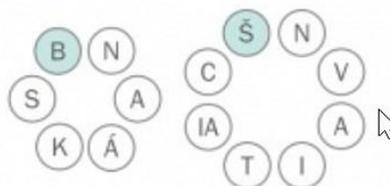
Žiar nad Hronom

3 Ukáž na mape Slovenska Banskú Štiavnicu. Nájdi najvyšší vrch Štiavnických vrchov Sitno. Urči ich vzájomnú polohu.

4 Spoj čiarou písmená tak, aby vznikol dvojslovný názov mesta, ktorému patrí erb na obrázku. Porovnaj povrch krajiny v okolí mesta s povrchom krajiny v okolí vašej obce.

Pohorie **Štiavnické vrchy** leží v strednej časti južného Slovenska. Patrí do chránenej krajinej oblasti. Najvyšším vrchom je **Sitno**. Štiavnické vrchy ukrývajú jedinečný systém banských diel – banských chodieb a štôlní. Uprostred Štiavnických vrchov leží **Banská Štiavnica**, ktorá je zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Už v dávnej minulosti bola významným baníckym mestom. Mária Terézia tu založila banícku akadémiu. Bola to prvá vysoká škola na svete v odbore baníctva. V baniach v meste a v jej okolí sa ťažilo najmä striebro. Banská Štiavnica sa preto ešte aj dnes nazýva strieborné mesto. Na pomoc baníkom pri ťažbe rudy boli vybudované **tajchy** – vodné nádrže. Voda z nich poháňala stroje, ktoré odčerpávali vodu z baní. Neďaleko Banskej Štiavnice sa nachádza poľovnícky kaštieľ v obci **Svätý Anton**.

5 Doplní do viet správne údaje. Pomôž si kalendárom.

Kaštieľ vo Svätom Antone je zaujímavý svojím usporiadaním, ktoré vyjadruje symboliku kalendára.

Kaštieľ má toľko vchodov, koľko je ročných období – _____.

Má toľko arkád, koľko je dní v týždni – _____.

Na streche kaštieľa je 12 komínov ako _____.

V kaštieli je toľko izieb ako týždňov v roku – _____.

Kaštieľ má 365 okien ako _____.

Prečítaj si povesť! Zisti, ako sa nazýva jazero v povesti : .....

Nájdi v povesti vybrané slovo:.....

Povešť o kováčovi (autorsky spracované)

Pri jazere zvanom Počúvadlo žil kedysi veľmi šikovný kováč. Bola to práve jeho šikovnosť, ktorá k nemu prilákala čudného rytiera.

Rytier zobral kováča k vrchu Sítno. Kováč najskôr váhal, no potom šiel s rytierom. Peňazí nemal nazvyš a zarobil si potreboval. Keď boli najbližšie k vrcholu Sítna, ten sa otvoril. Vnútri spalo veľa rytierov.

Každému zo spiacich rytierov musel vyrobiť meč a aj výstroj. Trvalo mu to veľmi dlhý čas.

Keď sa po rokoch vrátil domov, skoro nik mu neveril. On však vedel, že keď raz bude najhoršie, sitnianski rytieri sú nablízku.

Doplň chýbajúce časti názvov pohorí.

	TATRY		VRCHY		FATRA
	NÍŽINA		VRCHOVINA		KARPATY

Prepiš názvy obcí.

NOVÉ MESTO NAD VÁHOM
BÁNOVCE NAD BEBRAVOU
MOST PRI BRATISLAVE
BREZOVÁ POD BRADLOM
KOKAVA NAD RIMAVICOU

LAZY POD MAKYTOU
IVANKA PRI DUNAJI
TEPLIČKA NAD VÁHOM
KRÁSNA NAD HORNÁDOM
NIŽNÁ NAD ORAVOU

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Vyskloňuj ukazovacie zámeno ten (vrch) v Singulári a v Pluráli:

N.....

G.....

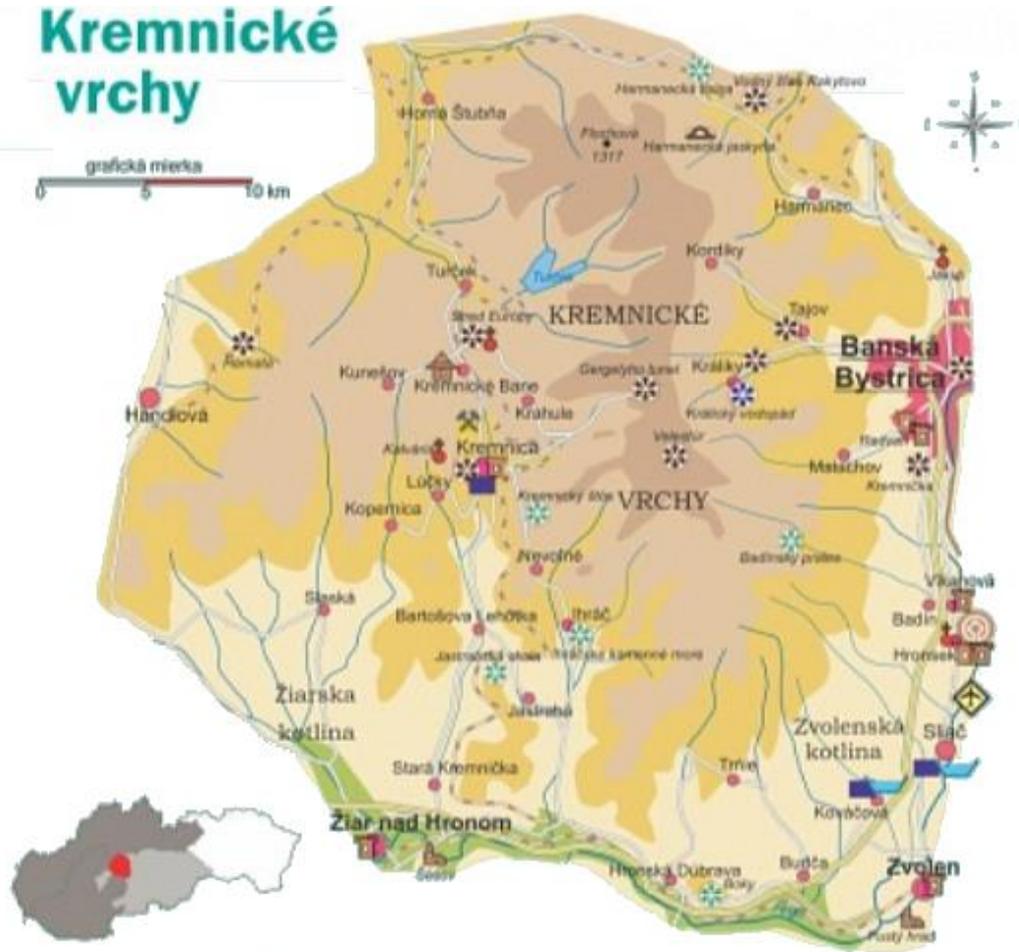
D.....

A.....

L.....

I.....

Kremnické vrchy

Pohorie **Kremnické vrchy** leží v strednej časti Slovenska. Na severe ho ohraničuje Veľká Fatra, na juhu údolie rieky Hron, na východe Zvolenská kotlina a na západnej strane pohorie Vtáčnik. Kremnické vrchy vznikli v dávnej minulosti zo sopek, ktoré sú už vyhasnuté. Môžeme tam nájsť veľké množstvo jedinečných prírodných výtvorov. Významným mestom v Kremnických vrchoch je **Kremnica**. V jej okolí sa nachádza prírodná rezervácia **Kremnický štôš**. V Kremnických vrchoch sa v minulosti ťažilo zlato. V Kremnici sa od 14. storočia až dodnes razia mince a medaily. V meste je budova najstaršej mincovne na svete.

Prezri si obidva obrázky mince. Nájdi v nich 5 rozdielov.

Zaujímavosť

Pri obci **Kremnické Bane** je kostol a pri ňom kameň, ktorý označuje **zemepisný stred Európy**. Keďže jednotný názor vedcov na stanovenie presných hraníc Európy neexistuje, určenie jej stredu je takisto sporné. Tento kameň sa považuje za najstaršie určený zemepisný stred Európy.

Čítaj iba písmená rovnakej farby. Názvy napíš a urči, čo ktorý názov znamená. Miesta ukáž na výseku mapy. Ktorému mestu priradiš erb na obrázku?

KK**B**KS**R**RE**E**ART**M**MD**N**ERN**I**Í**M**EC**C**NN**S**DK**K**KE**E**Y**Y**IV**P**U**Š**RR**R**AC**C**H**O**T**L**Y**O**EP**A**SS**Y**

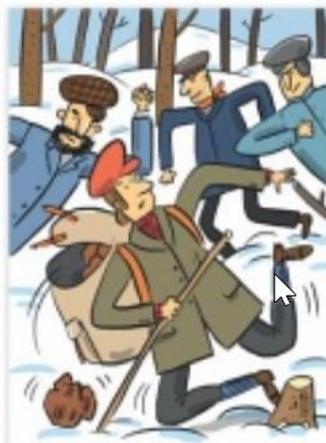
Príbeh o kremnickom poslovi (autorsky spracované)

Ivan vôbec nemal ľahkú prácu. Prevoz zlatých dukátov z mincovne v Kremnici bol vždy riskantný. A tentoraz ich mal previezť do Železnej Breznice. Cesty boli v tú zimu nepriechodné, takže voľky-nevoľky sa musel vydať ťažšou horskou cestou.

V batohu mal starostlivo handrami a kožami obtočené mešce, aby cestou nevydával podozrivé zvuky. I napriek veľkému množstvu snehu sa vo vrchoch pohyboval rýchlo a obratne.

Možno bol na príčine ten neutíchajúci vietor, možno niečo iné. Ale troch mužov si všimol až vtedy, keď mu skrížili cestu. Nik nevie, ako by to vtedy skončilo, keby sa Ivan nepošmykol a z batohu mu nevypadla jedna špinavá koža.

Chlapi si mysleli, že je to len kúpec s kožami, pomohli mu vstať a ďalej si ho nevšímali. A možno to bolo aj tak, že sa pošmykol naschvál, aby ich prekabátil. Dnes by o tom vedeli rozprávať už len niektoré stromy, ktoré boli svedkami tejto udalosti.

Doplň pomocou textu vhodné i, í, y, ý:

m__ncovne, r__skantný, v tú z__mu, v__dať sa cestou, poh__boval sa r__chlo, na pr__čine, skr__žili cestu, šp__navá koža, chlapi si m__sleli, nevš__mali si, pošm__kol sa, ab__

